

منشورات موسسه علامه مجدد وحید بهبهانی (ره)

(۵)

مرآت الاحوال

جہان نما

جلد دوم

تألیف

علامہ آقا احمد بن محمد علی بہبہانی قدس سرہما

سرشناسه	: آقا احمد کرمانشاهی، ۱۱۹۱ - ۹۱۲۳۵ ق.
عنوان و نام پدیدآور	: مرآت الاحوال جهان‌نما سفرنامه / تالیف آقا احمد بن محمدعلی بهبهانی (آل آقا)؛ تحقیق موسسه علامه مجدّد وحید بهبهانی؛
مشخصات نشر	: قم: علامه بهبهانی، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ج. ۲. در یک مجلد (۱۱۲۶ ص.).
شابک	: دوره ۲ - ۳۴ - ۹۱۵۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸ : ج. ۲ - ۶ - ۹۱۵۰۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸؛
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا.
یادداشت	: کتابنامه: ص ۱۰۷۶ - ۱۰۸۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: سفرنامه‌ها.
موضوع	: مجتهدان و علما - سرگذشتنامه.
موضوع	: هند - سیر و سیاحت - قرن ۱۳ ق.
شناسه افزوده	: موسسه تحقیقاتی علامه مجدّد وحید بهبهانی (ره).
رده‌بندی دیوپی	: ۹۱۵ / ۴۰۴۳۱۲
رده‌بندی کنگره	: DS۴۱۲/IV م ۴ ۱۳۸۹
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۲۰۷۰۳۱۸

- نام کتاب: مرآت الاحوال جهان‌نما / جلد دوم
- مؤلف: آقا احمد بن محمدعلی بن علامه وحید بهبهانی رحمته الله علیه
- ناشر: علامه بهبهانی رحمته الله علیه
- نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۳۹۸ ش - ۱۴۴۰ ق
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت دوره: ۹۰ / ۰۰۰ تومان
- شابک: (جلد دوم) ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۵۰۳-۶-۲-۳۴-۶-۹۱۵۰۳-۶۰۰-۹۷۸ (دوره) * ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۵۰۳-۶-۲-۳۴-۶-۹۱۵۰۳-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش:

قم: خیابان معلّم، معلّم ۱۴، پلاک ۸، انتشارات علامه بهبهانی رحمته الله علیه تلفکس: ۳۷۷۴ ۳۹ ۱۹ - ۰۲۵

allamehvahid@yahoo.com * www.Behbahaani.ir

* کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ می‌باشد *

الحمد لله رب العالمين

www.ketab.ir

ملاحضہ علیٰ سیرت

مطلب اوّل ۵

فصل اوّل ۶

فصل دویم ۶

فصل سیّم ۶

فصل چهارم ۶

فصل پنجم ۷

مطلب دویم ۷

فصل اوّل ۷

فصل دویم ۸

فصل سیّم ۸

فصل چهارم ۸

مطلب سیّم ۸

فصل اوّل ۹

فصل دویم ۹

فصل سیّم ۹

۲۴	فصل سیّم
۲۵	فصل چهارم
۲۵	فصل پنجم
۲۵	فصل ششم
۲۶	فصل هفتم
۲۷	فصل هشتم
۲۷	فصل نهم
۲۸	فصل دهم
۲۸	فصل یازدهم
۲۸	فصل دوازدهم
۲۹	فصل سیزدهم
۲۹	فصل چهاردهم
۳۰	فصل پانزدهم
۳۰	فصل شانزدهم
۳۰	فصل هفدهم
۳۱	فصل هجدهم
۳۲	فصل نوزدهم
۳۴	فصل بیستم
۳۴	فصل بیست و یکم
۳۵	فصل بیست و دوم
۳۵	فصل بیست و سیّم
۳۶	فصل بیست و چهارم
۳۶	فصل بیست و پنجم

خلاصه فهرست مؤلف ۱۰۸۷

فصل بیست و ششم ۳۶

خاتمه ۳۷

مقصد سیّم ۳۸

مقدمه شامل ۲ فصل است

فصل اوّل ۳۸

فصل دویم ۳۸

مقام اول ۳۹

فصل اوّل ۳۹

فصل دویم ۳۹

فصل سیّم ۳۹

فصل چهارم ۳۹

فصل پنجم ۳۹

فصل ششم ۴۰

فصل هفتم ۴۰

فصل هشتم ۴۰

فصل نهم ۴۰

فصل دهم ۴۰

فصل یازدهم ۴۱

فصل دوازدهم ۴۱

مقام دویم ۴۱

١٠٨٨.....مرآت الأحوال جهاننما

مقام سیم ٤٢

فصل اوّل ٤٢

فصل دویم ٤٢

فصل سیم ٤٣

فصل چهارم ٤٣

فصل پنجم ٤٤

فصل ششم ٤٥

فصل هفتم ٤٥

فصل هشتم ٤٥

فصل نهم ٤٥

فصل دهم ٤٦

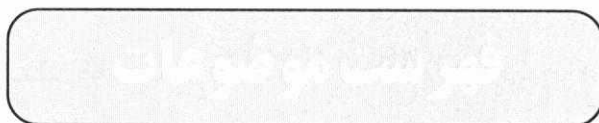
خاتمة الكتاب في النصائح ٤٦

فصل اوّل ٤٦

فصل دویم ٤٧

موعظة بليغه ٤٧

مقدمة مؤلف ٤٨

زندگینامه گروهی از دانشمندان

مطلب اول

شامل ۵ فصل است :

فصل یکم ۵۷

احوال ملاّ محمدتقی مجلسی ۵۷

فصل دویم

احوال ملاّ عزیزالله مجلسی ۶۲

میرزا محمدتقی الماسی ۶۳

میرزا حیدرعلی ۶۶

فصل سیّم

ملاّ عبدالله مجلسی ۶۸

ذکر اولاد ملاّ محمدتقی ۶۹

۱۰۹۰.....مرآت الأحوال جهان‌نما

فصل چهارم

۷۰.....اولاد ملاّ محمدعلی استرآبادی

فصل پنجم

۷۱.....اولاد ملاّ میرزای شیروانی

۷۳.....ذکر اولاد دختری ملاّ میرزای مرحوم علیه الرحمة

۷۴.....ذکر دو صبیّه ملاّ محمدتقی علیه الرحمة

۷۵.....سایر اولاد دختری و منسوبین علامّه مجلسی اوّل

مطلب درّتم

۷۷.....احوال ملاّ محمدباقر مجلسی

و در آن ۴ فصل است:

فصل اوّل

۷۸.....ولادت و فوت مرحوم ملاّ محمدباقر مجلسی

فصل دوّم

۷۹.....ذکر بعضی از تلامذهّ مرحوم مجلسی

۸۱.....قلع مذهب صوفیه از ایران به همت و سعی والد این فقیر

فصل سوّم

۸۲.....تصانیف آخوند ملاّ محمدباقر مجلسی و عدد ابیات آنها

۸۳.....فهرست کتاب بحارالانوار

۸۵.....سایر تألیفات عربی

۸۷.....تألیفات فارسی

فهرست موضوعات ۱۰۹۱

تأثیر کتاب حق الیقین علامه مجلسی ۹۳

فصل چهارم

ذکر عدد اولاد ملا محمد باقر مجلسی ۹۴

و در آن ۳ فصل است

فصل اول

ذکر عدد اولاد آن مرحوم از بطن همشیره علاءالدین محمد گلستانه ۹۵

میر عبدالباقی خاتون آبادی ۹۶

میر محمد حسین امام جمعه اصفهان ۹۷

فصل دوم

ذکر اولاد آن مرحوم از بطن همشیره ابو طالب خان نهاوندی ۹۹

فصل سوم

ذکر اولاد آن مرحوم از بطن جاریه ۱۰۰

مطلب سیّم

احوال ملا محمد صالح مازندرانی و اولاد او ۱۰۱

و در آن ۸ فصل است

فصل اول

کیفیت مواصلت آن جناب با مرحوم آخوند محمد تقی مجلسی ۱۰۱

مواصلت بین آخوندین المرحومین ۱۰۳

در بیان نسل ملا محمد صالح مازندرانی از صبیّه مرحوم آخوند ۱۰۵

۱۰۹۲.....مرآت الأحوال جهان نما

فصل دویم

۱۰۶.....آقا محمد هادی

۱۰۷.....آقا علی اصغر

فصل سیم

۱۰۸.....آقا نورالدین محمد

فصل چهارم

۱۰۹.....آقا سعید اشرف

فصل پنجم

۱۱۰.....آقا حسن علی

فصل ششم

۱۱۱.....آقا عبدالباقی

۱۱۲.....کیفیت کتخدائی حاجی اسماعیل و حاجی محمد علی در مرشد آباد بنگاله

فصل هفتم

۱۲۰.....ذکر اولاد دختری مرحوم ملا محمد صالح مازندرانی

۱۲۱.....احوال سادات کازرون

فصل هشتم

۱۲۴.....احوال حضرات یزدیون

۱۲۸.....مطلب چهارم

شامل ۱۴ فصل است

فصل اوّل

- جناب آقا محمّدباقر (وحید بهبهانی) ۱۲۸
- تاریخ وفات جد امجد این فقیر ۱۳۲

فصل دویم

- مرحوم آقا محمّد علی ۱۳۳
- تشریف بردن والد ماجد به ایران بعثت مرض طاعون ۱۳۶
- احوال مرحوم حاجی محمّد رحیم بیگ و اولاد او ۱۳۸
- کشته شدن مرحوم آقا قلی خان زنگنه و شاه قلی بیگ ۱۴۱
- احوال مرحوم حاجی علی خان زنگنه ۱۴۲
- تاریخ فوت مرحوم حاجی علی خان زنگنه ۱۴۵
- احوال عالیجاه مصطفی قلی خان زنگنه ۱۴۶
- تاریخ فوت مرحوم والد قدّس سره ۱۴۷
- تألیفات آقا محمّد علی ۱۴۹
- اولاد آقا محمّد علی ۱۵۰

فصل سیّم

- فقیه الزمان جناب آقا محمّد جعفر دام ظلّه ۱۵۱
- تألیفات آقا محمّد جعفر ۱۵۳

فصل چهارم

- نور چشمی عالی جناب آقا محمّد اسماعیل ۱۵۴
- احوال جناب آقا محمود دام ظلّه العالی ۱۵۶

۱۰۹۴.....مرآت الأحوال جهان نما

فرزندان آقا احمد مؤلف کتاب ۱۵۶

فصل پنجم

احوال همشیره کبری ۱۵۷

احوال همشیره وسطی و غیرها ۱۵۸

فصل ششم

مجتهد الدوران جناب آقا عبدالحسین دام فضله ۱۵۹

امر نماز جماعت در اکثر بلاد هند ۱۶۱

فصل هفتم

مجتهد الزمان جناب آقا میر سید علی طباطبائی ۱۶۴

فصل هشتم

فقیه الزمان آقا سید محمد دام فضله ۱۶۷

شهادت جناب میرزا مهدی مشهدی قدس سره ۱۶۹

فصل نهم

نور چشمی عالی جناب آقا سید مهدی دام عزه ۱۶۹

صبیه عمّه مکرمه ۱۷۰

فصل دهم

اولاد آقا سید عبدالله عطّار از بطن همشیره میر سید علی طباطبائی ۱۷۱

فصل یازدهم

آقا محمدعلی و اولاد امجاد او ۱۷۲

فهرست موضوعات ۱۰۹۵

فصل دوازدهم

آقا محمدحسین و اولادش ۱۷۳

بنات مکرمات مرحوم حاجی میرزا محمدحسین ۱۷۶

فصل سیزدهم

احوال آقا حسن رضا و اولاد امجاد او ۱۷۶

فصل چهاردهم

اولاد و همشیره مکرمه جدّ امجد این فقیر ۱۷۸

مطلب پنجم

شروع در احوال خسران مآل مؤلف این رساله ۱۸۰

و در آن ۳ مقصد است

مقصد اول

سرگذشت مؤلف از تولد تا ورود به ممبئی ۱۸۳

و در آن ۱۹ فصل است

فصل اول

ذکر احوال فقیر از بدو ولادت تا ورود به جزیره ممبئی ۱۸۵

ذکر بلده کرمانشاهان ۱۸۶

فصل دوم

ذکر بعضی از بزرگان آن دیار ۱۸۸

۱۰۹۶ مرآت الأحوال جهان نما

۱۹۲ ذکر بعضی از امرا زادگان آن دیار

۱۹۴ ذکر بعضی از سرداران ایلات آن دیار

فصل سییم

۱۹۵ مهاجرت از کرمانشاهان

۱۹۶ چشمه آب گرم

۱۹۶ شهر بناب

فصل چهارم

۱۹۷ ذکر شهر بغداد و بعضی از مقابر و مراقد که در نواحی آن است

۱۹۸ مسجد براتا

فصل پنجم

۱۹۸ بلدۀ طیبہ کاظمین علیهما السلام

۲۰۰ تذهیب قبه کاظمین و تعمیر آن آستان

فصل ششم

۲۰۰ قصبۀ حلّہ و علمای آن دیار

۲۰۳ مرقد ذی الکفل

فصل هفتم

۲۰۳ ورود به نجف اشرف

۲۰۴ نکاح صبیّہ خالۀ مکرمہ

۲۰۴ رفتن برادر نامدار با رفقای خود به مکّہ معظمہ

۲۰۷ وفات سیّد محمّد مهدی طباطبائی نجفی و ذکر اولاد آن جناب

فهرست موضوعات ۱۰۹۷

نقل نعش پادشاه آقا محمدخان قاجار به نجف اشرف و تاریخ وفات او ۲۰۸

هم‌سبقان این فقیر در خدمت جناب شیخ جعفر ۲۰۹

حمله وهابی‌ها به نجف اشرف ۲۱۰

علمای اعلام نجف اشرف

شیخ محمد بن یوسف ۲۱۱

آخرید ملاّ عبدالله ۲۱۱

سید جواد عاملی ۲۱۲

شیخ قاسم بن محی‌الدین ۲۱۲

شیخ حسین بن نجف علی ۲۱۳

ملاّ محمود کلید دار ۲۱۳

وفات جناب میرزا محمد مهدی شهرستانی ۲۱۴

وفات والدۀ نور چشمی آقا محمدصادق ۲۱۴

وفات والد ماجد آقا محمدعلی ۲۱۴

ذکر سانحه جماعت وهابی ۲۱۵

بیان مذهب وهابی ۲۱۷

رساله محمد بن عبدالوهاب در تکفیر کلّ مسلمین ۲۲۰

جواب از شبهه ایشان ۲۲۳

حرکت دادن عیال از عتبات به ایران ۲۲۵

اجازات مشایخ عظام به مؤلف این اوراق ۲۲۶

فصل هشتم

دار المؤمنین قم ۲۲۸

فصل نهم

۲۲۹ بروجرد

فصل دهم

۲۳۰ نهاوند

۲۳۰ عزیمت عتبات عالیة دفعهٔ اخیرہ

۲۳۱ سفر مشهد مقدس

فصل یازدهم

۲۳۱ بلدہ ہمدان

۲۳۲ شاهزادہ محمدعلی میرزا بہادر قاجار

۲۳۳ عالیجاہ آقا جانی خان مکی

۲۳۳ میرزا ابوطالب قاضی ہمدان و بعضی دیگر از علمای آن بلدہ

۲۳۴ عالیجاہ محمدحسین خان قراگورلو

فصل دوازدهم

۲۳۵ کاشان

فصل سیزدهم

۲۳۵ قصبہ نائین

فصل چہاردهم

۲۳۵ دار العبادۃ یزد و ملاقات با اعیان آن

۲۳۶ مرحوم محمدتقی خان یزدی و اولاد و منسوبان او

فهرست موضوعات ۱۰۹۹

حاکم و اولاد او در دار العبادۃ یزد ۲۳۶

ذکر بعضی از علمای یزد ۲۳۷

روانه شدن به مشهد مقدس ۲۳۸

فصل پانزدهم

قصه طیس ۲۳۸

فصل شانزدهم

قصه تون ۲۴۰

فصل هفدهم

ورود به مشهد مقدس و کیفیت آن بلده طیه ۲۴۱

ساختمان قبه و حرم معترم ۲۴۲

اولاد امجاد مرحوم میرزا مهدی مشهدی شهید ۲۴۳

مرقد ربیع بن خثیم ۲۴۴

خروج از مشهد مقدس تا ورود به بندرعباسی ۲۴۵

عزیمت به هندوستان در سال ۱۲۱۹ ۲۴۶

فصل هجدهم

بندرعباس ۲۴۷

سید سندی ۲۴۷

صُحار ۲۴۹

فصل نوزدهم

بندر مسقط ۲۵۰

۱۱۰۰.....مرآت الأحوال جهان‌نما

۲۵۱ رؤیت هلال ماه محرم ۱۲۲۰ در مسقط

۲۵۳ ذکر بعضی از غرایب دریا

۲۵۴ دیدن مار نزدیکی ساحل

مقصد دویم

از آغاز ورود مؤلف به بمبئی تا پایان کتاب و بیان احوال کشور هند در ضمن
اسوال مسود این اوراق در آن کشور

و در آن ۲۶ فصل و ۱ خاتمه است

فصل اول

۲۵۷ صوبه جات کشور هند

۲۶۴ تعریف کشور هندوستان

۲۶۶ ذکر میوه‌های مخصوص هندوستان

۲۶۸ ذکر بعضی نباتات و گل‌های مخصوص هند

بعضی از جانوران عجیب هندوستان

۲۶۹ فیل

۲۶۹ کرگدن

۲۷۰ گاومیش صحرائی

فصل دویم

۲۷۱ اهالی هند

۲۷۲ هند کشور زرخیز

۲۷۳ جهانگیر پسر اکبر شاه

فهرست موضوعات ۱۱۰۱

در احوال عقد نور جهان بیگم ۲۷۶

ضبط اموال یکی از خواجه سرایان ۲۷۹

کمترین پیشکشی سرکاری ۲۸۰

جماعت انگلیسیه ۲۸۲

بازهم جهانگیر و نوشته او ۲۸۳

داستانی عجیب ۲۹۳

موضع بدینه ۲۹۸

اعیاد و عبادات ادائی هند

عیدرت جاتره ۳۰۰

دیوالی ۳۰۲

دسیره ۳۰۳

بَسَنْت ۳۰۳

هولی ۳۰۴

عیدی که از شیخ بهائی نقل شده است ۳۰۵

چرخ پوچه ۳۰۶

معارکه رام و راونه ۳۰۸

ستی شدن زنان هنود ۳۱۰

حالت احتضار هنود ۳۱۱

روزه مشکل گشا ۳۱۲

سلامتی الله میان ۳۱۳

نیاز حضرت فاطمه علیها السلام ۳۱۳

نیاز حضرت عباس علیه السلام ۳۱۴

فصل سیّم

۳۱۴	 ذکر اغلبی از رسوم وعادات معروفه در هندوستان
۳۱۴	 هندوی
۳۱۵	 گهریال
۳۱۶	 نذر دادن
۳۱۷	 طریقه سلام به بزرگان
۳۱۸	 وضع داک
۳۲۰	 نعمت خانه
۳۲۲	 هرکاره
۳۲۳	 انواع سواری
۳۲۴	 انواع مختلفه تبلیغ بیغام به مردمان و خطاب کوچکان به بزرگان
۳۲۵	 هنگام رؤیت هلال
۳۲۶	 کیفیت عروسی کردن هندیان
۳۳۲	 حالت زنان بعد از فوت شوهر
۳۳۳	 خطاب دادن سلاطین به امراء
۳۳۵	 نوبت دادن سلاطین به حکّام
۳۳۶	 طریقه رفتن به حضور
۳۳۸	 ذکر گازران وندوختن زنان و نشستن ایشان رخوت خود و شوهران را
۳۳۸	 کنّاسان که ایشان را حلال خور می‌نامند
۳۳۹	 کثرت زنا ولواط و شرب خمر در این مملکت
۳۴۱	 مدح نواب وزیر وانگریز
۳۴۲	 ذکر سخن بعضی از اکابر عصات مرشدآباد و جواب آن

فهرست موضوعات ۱۱۰۳

وجه اوّل ۳۴۳

وجه دویم ۳۴۵

تراشیدن ریش ۳۴۷

برورش کردن اولاد دیگران ۳۴۷

تبنای فقیر بهادر میرزا صاحب را در فیض آباد ۳۴۸

فصل چهارم

احوال پیگو و پادشاه آن ۳۴۹

طریقه اعزاز سلاطین در پیگو ۳۵۰

منازعه در پیگو ۳۵۰

مناکحه در پیگو ۳۵۱

مکاتبه در پیگو ۳۵۱

فصل پنجم

ذکر ورود جزیره ممبئی و احوال آن ۳۵۲

کثرت مار در آن جزیره ۳۵۳

مناره ممبئی ۳۵۴

علّت جزر و مدّ بحار ۳۵۵

سبب شدّت مدّ در کلکته ۳۵۶

احوال مهدی علی خان خراسانی حاکم غازی پور و اولاد او ۳۵۶

ذکر نیولی ۳۵۸

ذکر پونه و بتخانه آن ۳۵۹

ذکر میرزا علی اکبر ۳۵۹

ذکر بیجاپور ۳۶۰

فصل ششم

- ۳۶۰ ذکر ورود حیدرآباد دکن
- ۳۶۱ ملاقات با میر عالم بهادر
- ۳۶۲ بنای قلعه مبارکه کربلائی و تعمیر قلعه نجف اشرف
- ۳۶۳ تاریخ فوت میر عالم بهادر
- ۳۶۳ مجملی از احوال حیدرآباد
- ۳۶۵ احوال نظام علی خان بهادر و کیفیت تسلط انگریز در دکن
- ۳۶۸ فوت نظام علی خان و مشیرالملک

ذکر اعزّه و بزرگان حیدرآباد

- ۳۷۰ ذکر میر عبد اللطیف خان شوشتری و فوت شدن او
- ۳۷۱ ذکر قبرستان حیدرآباد که به دائره میر مشهور است
- ۳۷۲ بیماری من و وصیت کردن به میر موصوف
- ۳۷۵ نواب شهریار الدوله
- ۳۷۶ نواب منیرالملک
- ۳۷۶ نظام یار جنگ
- ۳۷۶ نواب معین الملک
- ۳۷۷ علی بیک خان کرمانی
- ۳۷۸ اعتصام الدوله
- ۳۷۸ خدا بخش بیک
- ۳۷۹ آقا حسن خراسانی
- ۳۸۰ احوال تازی و سیندهی

فهرست موضوعات ۱۱۰۵

احوال محمدعلی خان زند ۳۸۱

عبدالله خان زند ۳۸۴

اولاد سید احمد علی خان مازندرانی ۳۸۵

فتیاض علی خان ۳۸۵

ذکر نعل پاره ۳۸۶

کوه مولی ۳۸۸

مکی مسعود ۳۸۹

فصل هفتم

تاریخ ورود محمد نبی خان ایلچی ایران به جزیره ممبئی ۳۹۰

رفتن مهدی علی خان به ایران به عنوان سفارت ۳۹۱

رفتن مستر مالکم ورفقای او به سفارت ایران ۳۹۲

ملاقات مستر مالکم ورفقای او با والد فقیر ۳۹۴

ورود حاجی خلیل خان به جزیره ممبئی ۳۹۵

ورود میرزا محمدحسین و آقا سید حسن عطار به حیدرآباد ۳۹۹

تاریخ فوت ملا اسماعیل رشتی ۴۰۰

فصل هشتم

خروج از حیدرآباد و ورود به مچهلی ۴۰۰

قلعه مچهلی بندر ۴۰۲

رؤیت هلال ماه محرم ۱۲۲۱ در مچهلی بندر ۴۰۲

فصل نهم

خروج از مچهلی بندر به سمت کلکته ۴۰۳

۱۱۰۶.....مرآت الأحوال جهان‌نما

۴۰۴.....احوال جگن نات

فصل دهم

۴۰۵.....ورود کلکته

۴۰۶.....احوال بندر کلکته

فصل یازدهم

۴۱۱.....خروج از کلکته به عزم مرشدآباد

۴۱۲.....قصه شیورام پور

فصل دوازدهم

۴۱۳.....تاریخ ورود به بلده مرشدآباد

۴۱۴.....ملاقات با بیویگم صاحبه

۴۱۵.....نکاح والدۀ نور چشمی محمد در مرشدآباد

۴۱۷.....بیان احوال بلده مرشدآباد واغلب اهالی آن بر سبیل اجمال

۴۱۹.....احوال بیویگم صاحبه

۴۲۰.....مُنی بیگم

۴۲۱.....ملاقات با ناظم

۴۲۲.....تاریخ شروع در تألیف رسالۀ قوت لا یموت

۴۲۲.....نواب میرمنگلی

۴۲۳.....میرزا ابوالحسن خان داود باغی

۴۲۳.....میرزا احمد اصفهانی

۴۲۳.....میر اسحاق کرمانی و دو برادر او

۴۲۴.....اشاره به احوال علماء بی علم آن بلده

- ۴۲۶ احوال جماعتی که فقیری به ایشان نفرین کرده است
- ۴۲۶ احوال مذهب خفشانى
- ۴۳۱ ملاقات فرّخ سیر با آن مفسد
- ۴۳۲ احوال او در سلطنت محمد شاه وفوت محمد امين خان
- ۴۳۵ فوت آن مفسد وشروع اختلال در امر ایشان
- ۴۳۷ کیفیت نزول وحی به آن مفسد
- ۴۳۸ کیفیت ساز مخترع آن جماعت
- ۴۳۹ احوال مهتاب رأى مخاطب به جکت سیتا
- ۴۴۱ ورود میرزا محمد حسین به مرشدآباد
- ۴۴۲ اسلام عبدالله فارسى

فصل سیزدهم

- ۴۴۲ خروج از مرشدآباد به سمت عظیم آباد
- ۴۴۳ قصبه راج محل
- ۴۴۳ بهاگل پور
- ۴۴۴ منگیر
- ۴۴۴ چشمه آب گرم

فصل چهاردهم

- ۴۴۶ ورود به بلدة عظیم آباد
- ۴۴۸ نواب عباس قلى خان بهادر
- ۴۴۹ سیّد کاظم على خان بهادر
- ۴۵۱ دزدی ای که در داناپور رویداد شد

فصل پانزدهم

- خروج از عظیم آباد دفعه ثانیه ۴۵۳
- قصبه شہسرای ۴۵۳
- مقبره شیرشاہ و احوال آن ۴۵۴
- وضع سرا و بہیارہ ۴۵۵
- رفتن ہمایون پادشاہ بہ ایران ۴۵۶

فصل شانزدهم

- ذکر ورود بنارس و احوال آن بلدہ ۴۵۷
- احوال شیخ محمد علی حزین ۴۵۹
- ذکر سخن بعضی از ناقصان در شأن او و رد آن ۴۶۴
- مسجد بنارس ۴۶۷

فصل ہفدهم

- خروج از بنارس بہ عزم فیض آباد ۴۶۷
- روغن جونپوری ۴۶۸
- گل کیورہ ۴۶۹
- پل جونپور ۴۶۹
- سیّد امجد علی خان ۴۶۹
- احوال درخت بر و خاصیت آن ۴۷۰
- رسیدن خط باہر کارہ از فیض آباد ۴۷۱
- بہدرسہ ۴۷۱
- میر سبحان علی ۴۷۲

فصل هجدهم

- ۴۷۲ ورود بلده فیض آباد فیض بنیاد
- ۴۷۴ رؤیت ماه محرم ۱۲۲۲ در فیض آباد
- ۴۷۴ ذکر احوال فیض آباد از بدو آبادی تا اوان خرابی آن
- ۴۷۵ فوت برهان الملک
- ۴۷۶ فوت صفدر جنگ
- ۴۷۷ سبب عز نواب شجاع الدوله بر مجادله انگریز و شکست او
- ۴۸۰ فوت نواب شجاع الدوله وانتقال ریاست به نواب آصف الدوله
- ۴۸۲ ذکر نسب و حسب جناب عالیہ
- ۴۸۳ نواب ناظر محمد داراب علی خان
- ۴۸۴ ذکر صالح مقدس میرزا حسنعلی
- ۴۸۵ ذکر امراء وامیر زادگان آن بلده
- ۴۸۵ ذکر میرزا غیاث الدین محمد خان بهادر و میرزا یوسف موسوی مشہدی
- ۴۸۶ حسام الدین حیدر
- ۴۸۷ اسد الدوله رستم الملک
- ۴۸۸ عروسی میرزا حیدر و همشیره او
- ۴۸۹ میرزا حجو صاحب
- ۴۹۰ میرزا سید و صاحب
- ۴۹۲ میرزا احمد علی خان
- ۴۹۳ میرزا نصیر خان
- ۴۹۳ نواب ظفر الدوله
- ۴۹۵ میر نجف علی فاضل
- ۴۹۵ احوال امام جمعه و جماعت آن بلده

۱۱۱۰.....مرآت الأحوال جهان‌نما

ذکر طلبه‌ای که در فیض‌آباد نزد فقیر به تحصیل مشغول بودند ۴۹۷

خروج از فیض‌آباد به سمت لکهنو ۴۹۷

فصل نوزدهم

ذکر ورود لکهنو و وقایع و احوالات آن بلده ۴۹۸

علّت هرکاره معین فرمودن نواب وزیر بر در خانه من ۵۰۰

جواب و سؤالی که بین من و نواب وزیر شد ۵۰۴

تمام شدن جزو اوّل « قوت لا یموت » در لکهنو ۵۰۵

علّت سوء مزاجی که فیما بین من و سیّد دلدار علی شد ۵۰۵

دو سؤالی که من از بعضی از فضلاء لکهنو کردم و عدم جواب آن ۵۰۶

مقدمه نماز عید رمضان المبارک ۵۰۸

علّت تصنیف رساله « تنبیه الغافلین » ۵۱۰

طلبیدن جناب عالیّه متعالیه مرا به فیض‌آباد ۵۱۱

اظهار عدم قصور سیّد مومی الیه در دوستی با این فقیر ۵۱۲

ذکر بعضی از اعزّه لکهنو ۵۱۳

آخوند ملاّ مقیم کشمیری ۵۱۳

حکیم ظفر علی و میرزا علی شریف ۵۱۴

آقا باقر مشهور به آقاجی ۵۱۴

میرزا صفی قمی و خلف او ۵۱۵

سیّد جعفر شوشتری ۵۱۶

میرزا باقر اصفهانی ۵۱۶

ملاّ محمّد متخلّص به خطا شوشتری ۵۱۷

احوال شهر لکهنو ۵۱۹

۵۱۹	هوای لکهنو
۵۲۰	وضع شهر لکهنو
۵۲۱	احوال نوّاب آصف الدوله مرحوم
۵۲۲	معامله کردن آصف الدوله
۵۲۲	نهر آصفیه نجف اشرف
۵۲۳	تعزیه خانه آصفیه
۵۲۶	مجمع مور کلان آصف الدوله
۵۲۶	مجمعی از وقایع ایّام حکومت آصف الدوله
۵۲۷	نیابت کردن حسن رضاخان
۵۲۸	علّت از ماد رسوخیت جماعت انگریزیه با حسن رضاخان
۵۲۹	نیابت تکیّت رأی هندو
۵۳۰	عزل حسن رضاخان و انتقال نیابت به فضل حسین خان کشمیری
۵۳۳	اخراج شدن مستر چیری از لکهنو
۵۳۳	آمدن «گورنر شور» بهادر به لکهنو
۵۳۷	وفات آصف الدوله بهادر
۵۳۸	احوال نوّاب وزیر علی خان
۵۳۹	آمدن گورنر شور بر داک به لکهنو
۵۴۰	وقایع بی‌بی پور
۵۴۱	قید شدن وزیر علی خان
۵۴۴	انتقال ریاست به نوّاب سعادت علی خان بهادر
۵۴۵	بیان مراتب اخلاق گورنر شور بهادر
۵۴۷	بیان سوء تدبیر ارکان دولت آصفیه در قید و عزل وزیر علی خان
۵۴۹	احوال وزیر علی خان در بنارس

۵۵۰	احوال ملاّ محمد خلف ملاّ امامقلی
۵۵۲	کشته شدن مستر چیری
۵۵۳	رفتن وزیر علی خان نزد «راجہ جی نگر»
۵۵۵	فرار نمودن ملاّ علی بهبهانی از قلعه کلکته
۵۵۷	تاریخ جلوس نواب سعادت علی خان بهادر
۵۵۹	اخراج شدن تفضل حسین خان
۵۶۲	تقسیم شدن ملک نواب وزیر
۵۶۳	تعریف مرحوم حسن رضاخان
۵۶۴	مبدأ کنار جمعہ در لکھنؤ
۵۶۶	احوال میرزا جعفر خویش حسن رضاخان
۵۶۶	محمد رضا خان

فصل بیستم

۵۶۷	راه یافتن جماعت انگریزیه به شاه جهان آباد
۵۶۸	منازعۀ هلکروسیندهیا
۵۷۲	احوال جماعت سگہ
۵۷۶	عقیدۀ مریدان نانک شاه و ذکر خلفای او

فصل بیست و یکم

۵۸۲	ورود بلدۀ فیض آباد دفعہ ثانیہ
۵۸۳	رؤیت هلال ماه محرم ۱۲۲۳ در فیض آباد
۵۸۴	مقدمہ میرعلی واصغر علی خان
۵۸۵	تألیف شرح قوت لا یموت
۵۸۶	ولادت میرزا محمدحسین وصیّہ مرضیّہ میرزا حیدر صاحب

مقدمهٔ سم دادن معاندین و محفوظ ماندن من ۵۸۷

مقدمهٔ مفسدین قزلباشیه و قید شدن ایشان ۵۸۸

ولادت نور چشمی محمد در مرشدآباد ۵۹۰

نقل عنایتنامه ۵۹۱

خروج از فیضآباد دفعهٔ ثانیه به سمت عظیمآباد ۶۰۰

مقدمهٔ مَهْنُت ۶۰۱

فصل بیست و دوم

ورود عظیمآباد بعد از مراجعت از فیضآباد ۶۰۳

احوال آقا سید حسین شیرستانی ۶۰۴

مستر هنری دگل ۶۰۴

مستر هاگنس بهادر هیبت جنگ ۶۰۵

مستر کرتی سمت صاحب بهادر ۶۰۵

کریم قلی خان ۶۰۷

محمد صادق خان ۶۰۷

میر یوسف علی خان ۶۰۸

میرزا رستم علی ۶۰۹

کرنیل ۶۰۹

میر خادم حسین خان ۶۱۰

قاضی القضا ۶۱۰

خروج از عظیمآباد ۶۱۱

فصل بیست و سیم

ورود دارالشرب مرشدآباد دفعهٔ ثانیه و احوال آن بلده ۶۱۲

۱۱۱۴.....مرآت الأحوال جهان‌نما

۶۱۳.....سجع مَهر گورنر لارد منتو بهادر

۶۱۴.....روانه شدن آقا محمد حسن خراسانی به سمت کلکته به عزم ایران

فصل بیست و چهارم

۶۱۵.....روانه شدن به سمت جهانگیر نگر

۶۱۵.....احوال نواب نصرت جنگ بهادر و شمس الدوله بهادر

۶۱۷.....اشاره به احوال ناظم مرشدآباد

۶۱۸.....رؤیت هلال ماه محرم ۱۲۲۴ در بلده جهانگیر نگر و.....

۶۱۹.....تعزیه خانه مرشدآباد

۶۲۱.....بیان نسب و اباان معظمان دام عزّهما

۶۲۶.....میر محمد علی فاضل

فصل بیست و پنجم

۶۲۶.....خروج از جهانگیر نگر

فصل بیست و ششم

۶۲۹.....ورود عظیم‌آباد بعد از عود از مرشدآباد و جهانگیر نگر

۶۳۰.....حسن قلیخان بهادر

۶۳۱.....میرزا مهدی

۶۳۲.....ابتدای نماز جمعه بر طریقه امامیه در عظیم‌آباد

۶۳۸.....رؤیت هلال محرم ۱۲۲۵ در عظیم‌آباد و کیفیت عزاداری بی‌خردان آنجا

۶۴۰.....تاریخ تولد فرزند ارجمند آقا علی

خاتمه

۶۴۱.....عدد تألیفات این فقیر

فهرست موضوعات ۱۱۱۵

۶۴۴ صورت اجازات این فقیر

۶۴۵ صورت اجازه شیخ محمد جعفر نجفی

۶۴۷ صورت اجازه میر سید علی طباطبائی

۶۴۸ صورت اجازه سید محسن بغدادی

۶۴۹ صورت اجازه میرزا ابوالقاسم جاپلاقی

۶۵۱ کیفیت اتصال سند فقیر به مشایخ میرزا محمد مهدی مشهدی

مقدمه

ذکر احوال و ممالک سلاطین فرنگ و آن مشتمل است بر مقدمه و سه مقام و خاتمه

مقدمه

در تقسیم عالم و احوال چین و عهد سلاطین فرنگ با یکدیگر ۶۵۸
و در آن فصل است

فصل ۱

۶۵۹ تقسیم عالم بنابر مذهب حکیم کوبرنیکوس و احوال چین

۶۶۱ احوال کواکب و ارض بر مذهب حکیم مذکور

۶۶۱ تحقیق کوس یعنی گروه هندی

۶۶۵ بیان تقسیم کره ارض و آب بنابر قول حکیم مذکور

۶۶۶ بیان اقالیم بر مذهب حکیم مذکور

۶۶۹ مجملی از احوال ملک چین

فصل ۲

۶۷۱ ذکر اوضاع و عهد سلاطین فرنگ با یکدیگر

۱۱۱۶.....مرآت الأحوال جهان نما

مقام اوّل

۶۷۵ ذکر سلاطین فرنگ

و در آن ۱۲ فصل است

فصل ۱

۶۷۵ پادشاه الیمان و انگری

فصل ۲

۶۷۷ پادشاه اسپین

۶۷۸ کیمیائی که مخصوص اسپین است

فصل ۳

۶۷۸ پادشاه فرانکسیس

۶۸۰ تصرف نمودن قوم فرانکسیس مصر را

۶۸۱ رفتن سفرای ایشان به ایران

۶۸۳ طریقه معارکه دو شخص با هم

فصل ۴

۶۸۵ پادشاه پرتگال

فصل ۵

۶۸۶ پادشاه پولاند

فصل ۶

۶۸۷ پادشاه دنمرک

فصل ۷

پادشاه اسویدن ۶۸۷

فصل ۸

پادشاه روس ۶۸۸

شروع روسیه در جدال و نزاع با اهالی ایران ۶۹۰

منازعه محمد صادق شقاقی با ایشان ۶۹۲

آمدن روسیه دفعه دیگر به ایران و منازعه عباس میرزا با آن جماعت ۶۹۴

منازعه محمد حسین خان قجر قزوینی با روسیه ۶۹۵

فصل ۹

پادشاه بلاندیز ۶۹۷

فصل ۱۰

پادشاه سویسرلاند ۷۰۰

فصل ۱۱

احوال پاپا و ملک او ۷۰۴

طریقه ریاست پاپا ۷۰۹

فصل ۱۲

ممالک افریقیه ۷۱۴

پنج ملک بربر ۷۱۵

ملک مصر ۷۱۶

۱۱۱۸.....مرآت الأحوال جهان نما

۷۱۶بلاد الجريد وملك زاده

۷۱۷ملك نيگرو لند

۷۱۷ملك حبشه

۷۱۸ملك گتى زيرى

۷۱۸ملك زنگبار

۷۱۹ملك مونو موتابه

۷۱۹ملك سفلم

۷۲۰ملك طراوتات

۷۲۰ملك قادييه

۷۲۰حدود اربعه افريقه

۷۲۱جزاير افريقيه

۷۲۱جزيره باب المنديل

۷۲۱جزيره ذكرت

۷۲۱جزيره جارديب

۷۲۲جزيره مده گشكر

۷۲۲جزيره پودين

۷۲۲جزيره سنپهليه

۷۲۲جزيره كپنرى

۷۲۲جزيره مديره وشراب آن

۷۲۲جزيره ذورى

مقام دويم

۷۲۴بيان احوال امرقه

۷۲۵	 حکیم کلمبس مستخرج ارض امرقه
۷۲۷	 توجه زوجه پادشاه اسپین به تفحص ارض جدید
۷۳۰	 شروع سلاطین فرنگ در تفحص ملک جدید
۷۳۱	 وجه تسمیه امریکه
۷۳۱	 فوت حکیم مذکور در حبس پادشاه
۷۳۶	 بلاد امرقه جنوبی
۷۳۸	 تفصیل جزایر ملک مکسکو
۷۳۹	 ذکر ممالک سایر فرنگیان در امرقه جنوبی
۷۴۰	 ذکر امرقه شمالی و بلاد آن
۷۴۱	 بلاد امرقه شمالی
۷۴۳	 جزایری که از ملک امرقه شمالی در تصرف انگریزان است
۷۴۴	 حدود امرقه بر وجه اجمال
۷۴۵	 حالات اهالی قدیمه امرقه
۷۴۸	 مومیائی آدم
۷۴۹	 احوال عمارت هرمان در نواحی مصر
۷۵۰	 احوال آتشک فرنگ و آبله

مقام سیم

۷۵۲	 شرح احوال جماعت انگریز و حقیقت احوال کمپنی
-----	--

و در آن ۱۰ فصل است

فصل ۱

۷۵۲	 مبدأ سلطنت این قوم و سلاطین ایشان
۷۵۴	 طبقه اولی از سلاطین انگریزیه

۱۱۲۰.....مرآت الأحوال جهان نما

سلطنت کردن پادشاه دنمارک بر انگلاند ۷۵۵

انتقال ریاست آن ملک باز به قوم انگریز ۷۵۵

طبقه دویم از سلاطین انگریزه ۷۵۶

حکومت انگریزان بر تمام فرانگیس ۷۵۸

فصل ۲

بیان احوال مملکت جماعت انگریز ۷۶۵

احوال انگلند ۷۶۶

تدبیر پیدا کردن میوه گرمسیر در سردسیر ۷۶۷

بیان احوال لندن ۷۶۹

فصل ۳

طریقه سلطنت وقوانین حکومت انگریزان ۷۷۱

ولیعهد پادشاه ۷۷۵

یکسان بودن اعاضم واراذل ۷۸۲

فصل ۴

ذکر احوال کمپنی انگریز و... ۷۸۶

کیفیت رفتار اهالی ایران با انگریزان و... ۷۹۰

فوت نواب مهابت جنگ ناظم بنگالا ۷۹۴

مبدأ نزاع وجدال بین انگریزه ونواب سراج الدوله ۷۹۵

غارت شدن کلکتّه و فرار مستر دریک ۷۹۶

تتمه احوال مستر دریک ۷۹۶

نفاق سرداران عسکر با نواب سراج الدوله ۷۹۸

آمدن کرنیل کلیف وجماعت گریخته به کلکتّه ۸۰۰

فهرست موضوعات ۱۱۲۱

اسیری سراج الدوله وشهادت او ۸۰۸

فوت میر محمد جعفر خان ۸۱۴

مظفر جنگ ۸۱۴

فصل ۵

کیفیت حکومت کمپنی در کشور هند ۸۱۸

فصل ۶ ۸۲۱

کیفیت عدالت دیوانی ۸۲۲

کیفیت عدالت فوجداری ۸۲۸

طریقه طی دعاوی و جواب و سؤال مدعیان ۸۳۱

عدالت دایر و سایر ۸۳۵

دو ایراد عظیم بر کیفیت عدالت فوجداری ۸۳۷

فصل ۷

طریقه سپاهداری و لشکر کشی قوم نصاری ۸۴۰

هلاک نشدن سرداران و حکام قوم انگریز ۸۴۱

اسامی سپاهیان ۸۴۲

اسامی سرداران ۸۴۳

طریقه توپ انداختن ۸۴۶

طریقه تربیت سپاهیان ۸۴۷

مواجب لشکریان و سرداران ۸۴۸

طریقه لشکر کشی قوم انگریز ۸۵۰

فصل ۸

مجملی از رسومات دیگر این قوم ۸۵۹

فصل ۹

طریقه معیشت این فرقه ۸۶۲

طریقه کج‌دائی این فرقه ۸۶۵

نهی بکارت زنان ۸۶۵

تسلط ربی بر دگی زنان و کیفیت رفتار مردان با ایشان ۸۶۶

خاک سفیدی که بر موی باشند ۸۶۷

احوال اطبا و قابله شدن ایشان ۸۶۸

فصل ۱۰

آلت تشخیص مقدار حرارت و برودت هوا ۸۷۱

وضع ربا و سود ۸۷۱

کاغذ بنکل لوت ۸۷۳

بیمه مال التجارة ۸۷۴

قمار بازی انگریزیه ۸۷۶

فروش اموال گرانبها و مال کساد شده ۸۷۷

طریقه بیع و شرا ۸۷۸

طریقه گمرک و محصول گرفتن ۸۷۸

نوشتن کتب به قالب و آن را چهاپه گویند ۸۷۹

کاغذ اشتام ۸۸۰

رئه سرکار کمپنی ۸۸۱

فهرست موضوعات ۱۱۲۳

ثبت عجائبات و اخبار جدیده ۸۸۲

مدرسه کلکته ۸۸۳

خاتمة الكتاب

فی النصایح ۸۸۵

معنی عدالت ۸۸۷

اوّل: عدل ۸۸۸

دوّم: احسان ۸۸۹

سوم: ابتناء ذی القربی ۸۸۹

(نصایح متعلقه به سلاطین و حکام و غیره)

فصل اوّل

آنچه که باید سلاطین مراعات کنند ۹۰۰

اوّل: توکل به خدا ۹۰۰

دوّم: عمل به قواعد شریعت ۹۰۰

سیّم: عنایت به زیر دستان ۹۰۳

چهارم: نراندن ستمدیدگان از درگاه خود ۹۰۴

پنجم: عدم مسامحه و اهمال در دفع ستم متظلمین ۹۰۶

ششم: تأمل و تفکر در مصالح و مفاسد امور ۹۰۹

هفتم: عفو جرائم خائنین ۹۱۳

هشتم: عدم سختگیری بر خلق و رواداشتن عذوفت و غمخواری ۹۱۶

نهم: محک و آزمایش افراد قبل از گماردن به پست و مقام ۹۱۷

دهم: تعیین امنیه و تحصیل مال التجاره و امر به معروف ۹۱۹

۱۱۲۴.....مرآت الأحوال جهان‌نما

- ۹۲۰ یازدهم: اخذ خراج ومالیات که سبب ظلم نشود
- ۹۲۳ دوازدهم: دوری از مهالک ومناهی
- ۹۲۷ آمدن سفیران شاه طهماسب وعباس میرزا ونادرشاه نزد محمدشاه بابر
- ۹۲۹ فتح قلعه قندهار
- ۹۳۰ فتح کابل
- ۹۳۳ تسخیر دهلی توسط نادرشاه شاه جهان آباد
- ۹۳۳ سبب قتل عام شاه جهان آباد
- ۹۳۵ کشته شدن شاه طهماسب صفوی واولاد او در ایران
- ۹۳۶ انقراض نایل پسری شاه طهماسب
- ۹۳۷ مدّت سلطنت صفویه
- ۹۳۸ جلوس نادرشاه بر سر بر سلطنت
- ۹۳۹ تعمیر قُبّه رضویه
- ۹۳۹ مقبره نادرشاه وخراب شدن آن
- ۹۴۰ مقدمه آمدن افغان به ایران
- ۹۴۲ وفات شاه سلطان حسین صفوی
- ۹۴۲ علمائی که در محاصره اصفهان فوت شدند
- ۹۴۴ آمدن روم به ایران

فصل دویم

- ۹۴۵ نصایح متعلقه به غیر سلاطین از ارکان دولت وغیره
- ۹۴۵ اوّل: عموم مردم
- ۹۴۶ دوّم: وزرا وارکان دولت وحکام بلاد
- ۹۴۸ سوّم: قضات وحکام شرع

فهرست موضوعات ۱۱۲۵

قصیده ۹۵۲

فهرست‌ها

آیات ۹۵۷

روایات ۹۶۰

کتب وارده در متن ۹۶۲

اسعار ۹۷۱

لغات ۹۷۵

اماکن ۹۸۷

اعلام ۱۰۱۶

مصادر و مآخذ ۱۰۷۶

خلاصه فهرست مؤلف ۱۰۸۳

فهرست موضوعات ۱۰۸۹